

Afrodisias'ta tarihi eser mafyasına darbe

19 kişinin gözaltına alınıp 9'unun tutuklanmasıyla sonuçlanan operasyonda sadece piyonlar yakalanmadı, mafya zincirinin tüm halkaları ortaya çıkarıldı. Operasyonda toplam 136 parça eser ele geçirildi.

MUSTAFA BALBAY

İZMİR — Tarihi eser mafyasının Denizli kanadına önemli bir darbe vuruldu. Afrodisias yakınlarındaki Ataeymir kasabasında yapılan kaçak kazı sonrasında gerçekleştirilen operasyon sonucu sadece kazıyı yapanlar değil, bu işin "ticaretiyle" uğraşanlar da yakalandı. Tutuklanan 9 kişiden birinin Burdur Müzesi'nden "koleksiyoncu" belgesi aldığı ortaya çıktı.

En iyimser tahminle ancak dörtte birlik bir bölümü ortaya çıkarılmış bulunan Afrodisias antik kenti bölgesinde yapılan kaçak kazıda 136 parça eserin gün ışığına çıkarıldığı öğrenildi. Kaçakçılardan alınan bu eserler Afrodisias Müzesi'ne verildi. Aydın İl Jandarma Alay Komutanlığı, Karacasu Jandarma Bölük Komutanlığı ve müze yetkililerinin bir ihbarı değerlendirmesi sonucu ortaya çıkarttıkları kaçakçılık olayında son bir ay içinde 19 kişi gözaltına alındı. Olayın bütün yönleriyle açığa çıkması için İzmir, Aydın, Denizli, Burdur ve Kütahya'da çalışma yapıldı. Olayın gelişimi şöyle oldu:

Ataeymir Köyü Bağyurdu mevkiinde bir anıtmezarda kazı yapan kaçakçılar ortaya çıkan eserleri bölgeye yakın başka bir yerde saklıyorlardı. Bu konuda bir ihbar alan jandarma, kaçakçılar, tarihi eserlerin bir bölümünü sakladıkları yerden alırken baskın düzenleyerek 10 kişiyi yakaladılar. Bulunan eserlerin en değerlisi olduğu sonradan saptanan bir altın madalyonun kasım ayı başında Tavas'ta Mehmet Tülek'e satıldığı öğrenildi. Jandarma tarafından gözaltına alınan Tülek, madalyonu Gölhisar'da Hüseyin Aksoy'a sattığını açıkladı. Afrodisias Müze Müdürü Semih Tülay ve bir jandarma ekibi Gölhisar'a giderek Hüseyin Aksoy'un evinde arama yaptı ve altın madalyon ortaya çıktı.

Aksoy, jandarmaya koleksiyoncu belgesini gösterdi ve suçsuz olduğunu, bu altın madalyonu da Mehmet Tülek'in "hediye" olarak getirdiğini söyledi. Ancak Aksoy, Burdur Müzesi'nden aldığı koleksiyoncu belgesinde tarihi eserleri Gölhisar'a bağlı Uylupınar köyündeki evinde saklayacağını belirtiyordu. Oysa madalyon Gölhisar'daki evinde bulunmuştu. Jandarma, Aksoy'u "kimlerle temasa geçeceğini" saptamak üzere önce gözaltına almadı. Bu süre içinde Aksoy Burdur Müzesi'ne giderek "mazeret" bildirildi ve koleksiyoncu belgesinde gösterdiği adresi altın madalyonun bulunduğu yer olarak değiştirdi. Bu arada Aksoy'un Kütahyalı sarraf Mehmet Temizeller ile de ilişki içinde olduğu ortaya çıktı. Konuya yakın çevrelerce "koleksiyoncu kisvesi altında tarihi eser kaçakçılığı yaptığı" öne sürülen Hüseyin Aksoy geçen cuma günü tutuklanarak cezaevine kondu. Mehmet Temizeller ile ilgili

olarak da gıyabi tutuklama kararı çıkarıldı. Olayla ilgisi görülüp hâlen tutuklu bulunanların adları şöyle:

Yeter Demirel, İsmail Altınöz, Osman Çelebioğlu, Mustafa Demirel, Veli Durmaz, Behçet Yetkin, Mehmet Tülek, Cemil Kalaycı, Hüseyin Aksoy.

Operasyon sonucu, kaçak kazıda ortaya çıkarılan 136 parça eserin dökümü şöyle:

Bir altın madalyon, bir kadın büstü, iki altın küpe, 43 gümüş ve bronz sikke, bir yüzük taşı, cam koku şişeleri, damga ve mühürler, topraktan yapılmış kandil ve kap.

Eserlerin geç Roma, Hellenistik dönem ve Bizans dönemine ait olduğu belirtildi.

19 kişinin gözaltına alınıp 9'unun tutuklanmasıyla sonuçlanan son operasyonun birçok olayda olduğu gibi sadece piyonların yakalanması değil, zincirin tüm halkalarının ortaya çıkarılmasıyla sonuçlanmasının mafyanın Denizli bölgesindeki kanadına önemli bir darbe olduğu belirtiliyor. Bu arada koleksiyonculuk belgesinin ardına sığınan kişilere karşı da uyanık olunması gerektiğini belirtir.